

PIRKANMAAN
PELASTUSLAITOS

Valvontasuunnitelma 2018

Vahvistettu pelastusjohtajan päätöksellä 22.1.2018 § 9

Esipuhe

Pelastuslainsäädäntö uusiutui 1.7.2011 lukien. Eräänä keskeisimpänä tavoitteena lainsäädännön uudistamisessa oli, että pelastusviranomaisen suorittamat tarkastukset ja muut turvallisuutta edistävät toimet kohdennetaan aiempaa paremmin riskikohteisiin. Tätä varten pelastuslaitoksen tuli laatia valvontasuunnitelma, jossa esitetään palotarkastusten lisäksi muut valvontatoimenpiteet sekä kuvataan miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan.

Pirkanmaan pelastuslaitos otti käyttöön valvontasuunnitelman vuoden 2012 alusta lukien. Suunnitelma laadittiin pelastuslaitosten yhteisen työryhmän laatiman valvontasuunnitelmaohjeen periaatteita noudattaen ja sitä on tarkistettu ja tarkennettu sen jälkeen vuosittain.

Tarkasteltaessa rakennuspalojen ja rakennuspalovaarojen määrän kehittymistä Pirkanmaalla vuosina 2012 - 2017 (pelastustoimen Pronto -tietokanta) voidaan todeta, että kokonaiskehitystrendi on laskeva. Selvimmin suunta näkyy tuotanto- ja varastorakennusten osalta sekä asuinrakennusten osalta. Omaisuus- ja henkilövahinkojen trendi on myös laskeva lukuun ottamatta palokuolemia, joissa on huomattavaa vuosittaista satunnaisvaihtelua, eikä kehityssuuntaa voida näin lyhyellä aikavälillä arvioida.

Tilastojen valossa valvonnan painotuksiin ja määräväleihin ei nähdä tarpeelliseksi tehdä merkittäviä muutoksia vuodelle 2018. Yksittäisinä tarkennuksina tihennetään kuitenkin valvontatoiminnan havaintojen perusteella korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten valvontaväliä sekä tarkennetaan turvetuotantoalueiden valvontavälimäärityä. Lisäksi painotetaan käytännön valvontatyössä vaarallisia kemikaaleja varastoivien ja käsittelevien kohteiden osalta kemikaaliturvallisuuslain säädösten noudattamisen valvontaa sekä kiinnitetään edelleen huomiota jälki-valvonnan tehostamiseen.

Valvontatoiminnan vaikuttavuutta asuinrakennuksissa arvioidaan vuoden 2018 aikana erillisessä selvityshankkeessa ja valvontasuunnitelmaa tarkennetaan tuleville vuosille tämän pohjalta. Valvontatoiminnan sisältöä muilta osin kehitetään keväällä 2018 valmistuvan pelastuslaitosten kumppanuusverkoston valvonnan käsikirjan pohjalta tarpeellisilta ja tarkoituksenmukaisilta osin.

Valvontasuunnitelma noudattaa Pirkanmaan pelastustoimen palvelutasopäätöksen suuntaviivoja.

Tampereella 22.1.2018

Olli-Pekka Ojanen
pelastusjohtaja

Pekka Mutikainen
johtava palotarkastaja

Sisällys

1	Valvontasuunnitelman perusteet ja tarkoitus.....	3
2	Säännöllinen valvonta.....	4
2.1	Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten valvonta.....	4
2.2	Yritys- ja laitospaikkojen valvonta.....	5
3	Epäsäännöllisesti suoritettavat tarkastukset ja valvonta	8
3.1	Pelastuslain perusteella epäsäännöllisesti suoritettavat tarkastukset.....	8
3.1.1	Eriyisiä palotarkastuksia	8
3.1.2	Jälkitarkastuksia	9
3.1.3	Ylimääräisiä palotarkastuksia	9
3.1.4	Yleisötilaisuuksien palotarkastuksia.....	9
3.1.5	Muita katselmuksia ja tarkastuksia.....	9
3.2	Vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonta.....	10
3.2.1	Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi.....	10
3.2.2	Öljylämmityslaitteistot.....	10
3.2.3	Öljysäiliöiden valvonta	10
3.2.4	Pyrotekniset tuotteet	11
3.2.5	Ilotulitteiden yksityinen käyttö.....	11
3.2.6	Erikoistehosteet	11
4	Asiakirjavalvonta.....	12
4.1	Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta.....	12
4.2	Pelastussuunnitelmien valvonta.....	12
4.2.1	Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmat	12
4.2.2	Yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmat	12
4.3	Muu asiakirjavalvonta.....	12
4.3.1	Huolto- ja kunnossapito ym. asiakirjat	12
4.3.2	Nuohojen vikailmoitukset	13
5	Valvontayhteistyö muiden viranomaisten ja tahojen kanssa	14
6	Valvonnan resurssit	17
7	Valvonnan seuranta	18
Liite 1.	Arvio vuonna 2018 suoritettavista määräaikaista palotarkastuksista.....	20
Liite 2.	Valvontakohteiden periaatteelliset valvontavälit.....	21

1 Valvontasuunnitelman perusteet ja tarkoitus

Pelastuslaitoksen on alueellaan valvottava pelastuslain 2 ja 3 luvun säännösten noudattamista ja tämän veloitteen toteuttamiseksi tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä (pelastuslaki 379/2011, PeL, 78 §).

Pelastuslaitoksen on pelastuslain 79 §:n mukaan laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvattava, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan. Valvontasuunnitelmassa tulee pelastuslainsäädännön lisäksi huomioida mitä kemikaaliturvallisuuslaissa (390/2005) säädetään.

Valvontasuunnitelman tulee perustua alueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy. Valvontasuunnitelma on toimitettava tiedoksi aluehallintovirastolle. (PeL 79.3 §)

Valvontasuunnitelman tarkoituksena on kohdentaa pelastuslaitoksen valvonta aiempaa paremmin alueen riskien ja muiden erityisten valvontatarpeiden mukaisesti sekä vapauttaa resursseja mm. turvallisuusviestintään ja muiden viranomaisten ja yhteistyötahojen ohjaukseen.

Pelastuslaissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä ei enää määritellä palotarkastettavia kohteita, vaan pelastuslaitos määrittelee itse palotarkastettavat kohteet alueellaan esiintyvien riskien perusteella. Palotarkastusten lisäksi alueen pelastusviranomainen suorittaa myös asiakirjavalvontaa, jonka tarkoituksena on varmistaa veloitteiden noudattamista kohteessa. Tämä tapahtuu esimerkiksi kohteen laatiman pelastussuunnitelman, poistumisturvallisuusselvityksen sekä muiden palo- ja poistumisturvallisuudesta laadittujen asiakirjojen perusteella.

Valvonnan muotoja on erilaisia, joista yksi on palotarkastus. Tässä valvontasuunnitelmassa määritellään eri kohdetyyppien keskimääräinen palotarkastusten tiheys, jäljempänä tarkastusväli, ja siihen vaikuttavat tekijät. Lisäksi käsitellään muut valvontatoimenpiteet, yhteistoiminta muiden valvontaviranomaisten kanssa, sekä se miten valvontaveloitteen toteutumista seurataan.

Valvonnan ensisijainen tarkoitus on ohjata, neuvoa ja opastaa palo- ja henkilöturvallisuuden ylläpidossa ja kehittämisessä sekä tarvittaessa valvoa pelastusviranomaisen valvottavaksi määrättyjen säännösten noudattamista. Lisäksi valvotaan annettujen korjausmääräysten toteutumista sekä arvioidaan valvontatoiminnan tuloksellisuutta. Valvonnassa korostetaan kohteen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan toiminnan vastuuta turvallisuuden ylläpidossa ja parantamisessa.

Pelastuslaitos voi periä valvontasuunnitelmassa määritellyistä valvontatoimista pelastuslain 96 §:n mukaisesti maksun. Pirkanmaan pelastuslaitos perii maksun Tampereen kaupunginvaltuuston hyväksymän valvontamaksutaksan mukaisesti. Taksa on yleisesti nähtävillä mm. pelastuslaitoksen internetsivulla.

2 Säännöllinen valvonta

Pelastuslaitoksen säännöllisesti suorittamaa pelastuslain mukaista valvontaa ovat määräaikaiset palotarkastukset (yleinen palotarkastus) ja kohteilta edellytettävä omavalvonta. Palotarkastusten ja omavalvonnan tarkoituksena on osaltaan ohjata, neuvoa ja valvoa rakennusten ja muiden valvontakohteiden omistajia ja haltijoita, toiminnanharjoittajia, niiden vastuuhenkilöitä sekä niissä työskenteleviä ja asuvia henkilöitä pelastuslaissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämässä.

Pelastuslainsäädännön tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Määritettäessä säännöllisen valvonnan määräväliä riskeinä voidaan tällöin tarkastella henkeen, omaisuuteen, ympäristöön ja kulttuuriarvoihin kohdistuvia uhkia, joiden perusteella valvonta pyritään kohdentamaan tarkoituksenmukaisesti. Osaa riskeistä voidaan arvioida tilastollisesti, osassa joudutaan käyttämään asiantuntija-arvioita.

Tässä valvontasuunnitelmassa valvottavat kohteet jaetaan kahteen pääluokkaan: Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennuksiin sekä yritys- ja laitoskohteisiin. Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten valvonnan määrävälit perusteineen esitetään luvussa 2.1 ja liitteen 2 taulukossa B1. Yritys- ja laitoskohteiden valvonnan periaatteelliset määrävälit ja perusteet esitetään luvussa 2.2 ja liitteen 2 taulukoissa A1-A6.

Yhteenveto vuoden 2018 aikana suoritettavasta säännöllisestä valvonnasta esitetään liitteessä 1.

2.1 Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten valvonta

Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten valvonnan keskeisenä tavoitteena on asumisen paloturvallisuuden parantaminen ja erityisesti palokuolemien vähentäminen. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi vakituisesti asuttujen asuinrakennusten säännöllisen valvonnan määräväli on Pirkanmaalla palvelutasopäätöksen perusteella enintään 60 kk. Palo- ja henkilöturvallisuuden kannalta merkittävässä määrin (>10 % kerrosalasta) kohdassa 2.2 määritellyjä toimintoja käsittelevien pääkäyttötavaltaan asuinrakennusten valvonnassa ja valvontavälin määrittämisessä kiinnitetään erityistä huomioita ao. toiminnoista rakennuskohteelle aiheutuvaan riskiin.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston valvontasuunnitelmaohjeen mukaisesti vapaa-ajan asuntojen riskitaso on vakituisesti asuttuja asuinrakennuksia alempi, joten valvontavälinä käytetään näiden osalta enintään 120 kk (yksityisessä käytössä oleva vapaa-ajan asunnot). Ammattimaisesti vuokrattavat majoitusliiketoimintaan rinnastettava loma-asuntokohteet käsitellään kohdan 2.2 periaatteiden mukaisesti.

Pientalojen valvonta perustuu pääasiassa kohteiden omavalvontaan. Omavalvonnassa pelastuslaitos postittaa valvottaviin kohteisiin omavalvontakirjeen, -lomakkeen ja opasmateriaalia, joiden perusteella asukas tekee omatoimisen kartoituksen kotinsa paloturvallisuuden perustasioista. Tarkastuslomake palautetaan pelastuslaitokselle, jossa lomakkeen perusteella arvi-

oidaan mahdolliset jälkivalvontatarpeet sekä kirjataan suoritettu omavalvonta valvontarekisteriin. Perinteinen palotarkastus suoritetaan kohteisiin, jotka eivät palauta omavalvontalomaketta. Lisäksi tehdään pistokoeluentoja tarkastuksia ja jälkivalvontaa.

Omavalvonnan tavoitteena on asukkaiden turvallisuustiedon ja –asenteiden parantaminen niin, että mahdolliset puutteet havainnoidaan ja korjataan välittömästi. Saatujen kokemusten perusteella omavalvonta tavoittaa asukkaat perinteistä palotarkastustoimintaa paremmin ja myös havaitut puutteet pääsääntöisesti korjataan asianmukaisesti. Valvonnan toteuttamiseksi Pirkanmaan kunnat on jaettu tarkoituksenmukaisiin alueisiin siten, että vuosittainen valvontamäärä on noin 20% alueen pientaloista. Omavalvonta on laajennettu kattamaan myös vapaa-ajan asunnot vuodesta 2017 alkaen.

Pelastussuunnitelmavelvollisten asuinrakennusten osalta säännöllinen valvonta on toteutettu Pirkanmaalla perinteisin palotarkastusmenetelmin sekä asiakirjavalvonnalla. Omavalvonnan käyttöä laajennettiin vuonna 2016 myös osaan pelastussuunnitteluvollisista kohteista kehitysprojektiluontoisesti. Saatujen kokemusten perusteella omavalvonta otettiin käyttöön rivi- ja paritaloyhtiöissä vuonna 2017. Rakennuksen käyttöönottoa seuraava ensimmäinen yleinen palotarkastus suoritetaan kuitenkin viranomaistarkastuksena myös näissä kohteissa.

Asuinrakennusten valvonnan keskeisen tavoitteen - asumisen turvallisuuden parantamisen ja palokuolemien vähenemisen - saavuttamiseksi pelastuslaitos suorittaa koko rakennusta koskevan valvonnan lisäksi valvonta- ja neuvontakäyntejä riskiperusteisesti ikäihmisten ja muiden toimintakyvyltään merkittävästi alentuneiden henkilöiden asuntoihin yhteistyössä kunnan muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa toimijoiden resurssien puitteissa.

Valvontatoimintaa tarkentava kohdeluokittelu ja määrävälitaulukko (liitetaulukko B1) on liitteessä 2. Taulukon määräväleistä poiketen harvemmin kuin kerran vuodessa tarkastettavien kohteiden ensimmäinen yleinen palotarkastus suoritetaan rakennuksen käyttöönottoa seuraavan kalenterivuoden aikana, lukuun ottamatta pientaloja ja vapaa-ajan asuinrakennuksia.

2.2 Yritys- ja laitospöhteiden valvonta

Palotarkastusten yhteydessä puhuttiin aiemmin erityiskohteista, joita olivat käytännössä kaikki ne kohteet, jotka eivät olleet asuinrakennuksia tai niihin paloturvallisuuden suhteen rinnastettavia kohteita. Näistä kohteista käytetään tässä valvontasuunnitelmassa nimitystä yritys- ja laitospöhteet.

Pelastuslaitosten valvontasuunnitelmaohjeessa on esitetty periaatteelliset tarkastusvälit käytötöparyhmittain. Tarkastusvälien määrittämisessä on hyödynnetty tutkittua tietoa erityyppisten kohteiden tulipalon aiheuttamista omaisuusvahinkoriskeistä sekä arvioitu suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuutta. Lisäksi on pyritty huomioimaan merkittävien kulttuuri- ja ympäristöarvojen riskit. Valvontasuunnitelmaohjeen mukaan valvontasuunnitelmassa voidaan tarvittaessa painottaa jotain kohderyhmää, jossa on havaittu riskejä tai johon kohdistetaan esim. valtakunnallista turvallisuuskampanjointia.

Määräaikaisten palotarkastusten osalta Pirkanmaan pelastuslaitoksella noudatetaan pääosin valtakunnallisessa valvontasuunnitelmaohjeessa esitettyjä perusmääräviäjä. Paikallisen riskinarvioinnin ja valvontatoiminnan havaintojen perusteella valvontavälejä ja luokituksia tarkennetaan kuitenkin seuraavasti:

- Ympärivuorokautisessa käytössä oleva kohteet (A1)
 - Alimpana perusvalvontavälinä käytetään 12 kk kohteen suojaustavasta riippumatta. Valvontaväliä tihennetään tarvittaessa kohdekohtaisesti.
 - Terveysthuollon erityislaitosten ja muiden terveydenhuoltorakennusten ryhmässä ympärivuorokauden käytössä oleville tiloille käytetään 24 kk:n perusvalvontaväliä.
 - Tuetun asumisen ryhmästä on erotettu päiväkäyttöiset sosiaalitoimen rakennukset omaksi ryhmäkseen, samoin vankilat lasten- ja koulukotien ym. sosiaalihuollon tilojen käyttötaparyhmästä sekä leirintäalueet vuokrattavista lomamökeistä ja -osakkeista. Käyttötapaluokitusta kuvaavia tarkennuksia on lisätty liitetaulukoon.
 - Turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset ja tilapäismajoitusyksiköt on huomioitu kohdetyypissä A135.
- Opetusrakennukset ja päiväkodit (A2)
 - Pienten koulujen (A205) tarkastusväliä harvennetaan 36 kk:n.
 - Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten (A215) tarkastusväliä tihennetään 24 kk:n.
- Kokoontumis- ja liiketilat (A3)
 - Ruokaravintoloiden ryhmässä rasvakeittimellä varustettu pikaruokaravintola osana muuta rakennusta tihentää rakennuksen perusmäärävälin vähintään 36 kk:n. Rakennuksen valvontakohdeluokka määräytyy kuitenkin rakennuksen/kohde-teen pääasiallisen käyttötavan mukaan.
 - Kohdetyyppien A320-A335 perusvalvontavälejä tarkentavia määritteitä on lisätty taulukkoon.
- Teollisuus- ja varastorakennukset (A4)
 - Teollisuus ja varastorakennuksissa (kohdetyypit A410 - A420) alimpana pinta-alarajana käytetään 1500 m²:ä (pelastussuunnitelman laatimisen alaraja).
- Maatalouden tuotantotilat (A5)
 - Aluehallintoviraston ympäristölupaa edellyttävien maatalousrakennusten (kohdetyyppi A500) perusmääräväli määräytyy eläinsuojan käyttötavan ja rakenteellisten ratkaisujen mukaisesti välillä 12 - 36 kk.
 - Viljankuivaamoiden (kohdetyyppi A510) valvonta toteutetaan pääosin omavalvontana.
 - Tarkennuksia ratsastus- ja ravitallien, sekä marjatilojen osalta.
- Muut rakennukset (A6)
 - Palo- ja räjähdysvaarallisten tilojen ryhmässä muodostetaan muille kuin jakelu- asemille oma kohdetyyppi (A615).
 - Luvanvaraisille räjähdetarasteille on määritelty valvontavälit 24 kk ja 60 kk.

Kohdeluokittelu ja määrävälitaulukot ovat valvontasuunnitelman liitteen 2 taulukoissa A1-A6. Ohjeellinen perusvalvontaväli on taulukoissa osoitettu määräväliä kuvaavalla lukuarvolla ja ohjeellinen liukuma harmaalla värillä. Kohdekohtainen valvontaväli riippuu kohteen tosiasiallisista riskeistä liitteessä esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Taulukon määräväleistä poiketen harvemmin kuin kerran vuodessa tarkastettavien kohteiden ensimmäinen yleinen palotarkastus suoritetaan viimeistään rakennuksen käyttöön ottoa seuraavan kalenterivuoden aikana.

Mikäli enimmäistarkastusväli on yli 60 kk, kohteelta edellytetään turvallisuuden omavalvontalomakkeen täyttämistä valvontavälin aikana. Näihin kohteisiin kohdennetaan lisäksi valvontaa pistokoeluentoisesti.

Kohdekohtainen määräväli ja seuraava suunniteltu tarkastusajankohta kirjataan kohteittain Merlot Palotarkastus –ohjelmaan. Valvontakohteen muodostamisesta ja luokitteluista on tarkentavat sisäiset ohjeet.

3 Epäsäännöllisesti suoritettavat tarkastukset ja valvonta

3.1 Pelastuslain perusteella epäsäännöllisesti suoritettavat tarkastukset

Pelastuslain valvontaan sekä pelastustoimelle kuuluvaan ohjaukseen ja neuvontaan liittyen suoritetaan määräaikaisten palotarkastusten lisäksi tarvittaessa seuraavia tarkastuksia:

3.1.1 Erityisiä palotarkastuksia

Erityinen palotarkastus ennen rakennuksen tai muun kohteen käyttöönottoa suoritetaan seuraaviin kohteisiin:

- 1) asuinrakennuksiin, joissa on vähintään kolme asuinhuoneistoa;
- 2) pelastuslain 18 §:ssä tarkoitettuihin kohteisiin (hoitolaitokset sekä palvelu- ja tukiasuminen);
- 3) kouluihin, oppilaitoksiin ja muihin vastaaviin opetuksessa käytettäviin tiloihin;
- 4) lastensuojelulaitoksiin ja koulukoteihin sekä päiväkoteihin, perhepäiväkoteihin ja muihin lasten ryhmämuotoisen hoidon järjestämisessä käytettäviin tiloihin lukuun ottamatta yksityisiä asuntoja;
- 5) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitettuihin majoitus- ja ravitsemisliikkeisiin sekä ulkoilulaissa (606/1973) tarkoitetuille leirintäalueille ja tilapäisille leirintäalueille;
- 6) kirkkoihin, kirjastoihin, urheilu- ja näyttelyhalleihin, teattereihin, liikenneasemille, mesualueille, moottoriradoille, huvipuistoille sekä edellä mainittuja vastaaviin kokoontumispaikkoihin;
- 7) kauppakeskuksiin ja vastaaviin tiloihin sekä yli 400 neliömetrin myymälöihin;
- 8) yli 1500 neliömetrin teollisuus-, tuotanto- ja varistorakennuksiin;
- 9) ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 1 §:n kohdan 11) mukaisesti ympäristölupaa edellyttäviin eläinsuojiiin sekä maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 456/2010 tarkoitettuihin tuettaviin kohteisiin;
- 10) kohteisiin, joissa vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 24§:ssä tarkoitetun ilmoituksen;
- 11) kulttuuriomaisuuden suojelua koskevissa Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa kulttuuriomaisuudeksi määritelyihin ja sitä sisältäviin rakennuksiin ja kohteisiin sekä muihin lakien ja asetusten nojalla kulttuuriomaisuutena suojeltuihin rakennuksiin ja kohteisiin;
- 12) työpaikkatiloihin, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 50;
- 13) yli 100 metriä pitkiin yleisessä käytössä oleviin tunneleihin sekä
- 14) muussakin tapauksessa, jos rakennusluvassa on edellytetty tai pelastusviranomaisen muutoin katsoo erityisen palotarkastuksen tarpeelliseksi.

3.1.2 Jälkitarkastuksia

Palotarkastuksessa annettujen korjausmääräysten toteutumista valvotaan tarvittaessa jälkitarkastuksilla. Jälkitarkastukset kohdennetaan ensisijassa vakaviin henkilö- ja paloturvallisuusrikkomuksiin sekä toistuvaan piittaamattomuuteen annetuista korjausmääräyksistä. Jälkitarkastus suoritetaan myös, mikäli kohteelta vähäisempien puutteiden osalta edellytettävä selvitys puutteiden korjaamisesta on puutteellinen tai sitä ei saada.

3.1.3 Ylimääräisiä palotarkastuksia

Ylimääräisellä palotarkastuksella tarkoitetaan valvontakäyntiä, joka suoritetaan kun on jostakin erityisestä syystä syytä epäillä ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan tulipalon tai muun onnettomuuden vaaran lisääntyneen. Perusteena voi olla esimerkiksi:

- 1) pelastuslain 42§ 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus ilmeisestä palovaarasta tai muusta onnettomuusriskistä;
- 2) nuohoojan tai tarkastuslaitoksen ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuteen tai pelastustoimen laitteisiin liittyvistä puutteista;
- 3) rakennuksen tai muun kohteen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäinen muuttuminen, joka vaikuttaa oleellisesti käyttäjien turvallisuuteen;
- 4) merkittävää palovaaraa aiheuttava rakennus- tai muu työmaa;
- 5) tapahtunut tulipalo tai muu onnettomuus;
- 6) ajankohtaan tai olosuhteisiin liittyvä riskitason nousu tarkastuskohteissa (esim. kausitarkastukset ravintoloissa ja suurmyymälöissä);
- 7) yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa suoritettava teemavalvonta;
- 8) kohteesta tullut tarkastuspyyntö tai
- 9) pelastusviranomaisen harkitsema muu perusteltu syy.

3.1.4 Yleisötilaisuuksien palotarkastuksia

Pelastusviranomaisen suorittaa ylimääräisen palotarkastuksen yleisötilaisuuksiin ja muihin tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski.

3.1.5 Muita katselmuksia ja tarkastuksia

Pelastustoimen laitteisiin ja väestönsuojiiin liittyen suoritetaan tarvittaessa käyttöönottotarkastuksia ja muuta valvontaa, jolla varmistetaan että laitteistot täyttävät niille asetetut vaatimukset. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm. poistumisvalaistuksen, savunpoistolaitteistojen ja väestönsuojien käyttöönottotarkastukset. Pelastusviranomaisen tekee lisäksi tarvittaessa rakennusten käyttöönottoon liittyen paloteknisen toteutuksen ennakkokatselmuksia ja pelastusteiden tarkastuksia.

3.2 Vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonta

Pelastuslainsäädännön perusteella annettujen tehtävien lisäksi pelastusviranomaiselle on säädetty tehtäviä fysikaalista vaaraa aiheuttavien (palo- ja räjähdysvaarallisten) kemikaalien sekä terveydelle- ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien valvontaan liittyen (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) ja sitä täydentävät säädökset).

Valvonta-asetuksessa (685/2015) vaarallisten kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi jaetaan laajamittaiseen ja vähäiseen toimintaan. Vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonta kuuluu pelastusviranomaiselle.

Pirkanmaan pelastuslaitos valvoo pelastustoimelle kuuluvilta osin vaarallisten kemikaalien käyttöä ja varastointia seuraavasti:

3.2.1 Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi

Pelastuslaitos käsittelee valvonta-asetuksen perusteella ilmoitusvelvollisten kohteiden tekemät ilmoitukset ja tekee tarvittavat päätökset ja käyttöönottotarkastukset ao. säädösten mukaisesti.

Vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonta ilmoitusvelvollisuutta vähäisemmissä kohteissa sekä jatkuva valvonta ilmoitusvelvollisissa kohteissa suoritetaan määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä liitetaulukoissa A1-A6 ja B1 esitetyin määrävälein sekä tarvittaessa kohdan 3.1.3 mukaisilla ylimääräisillä palotarkastuksilla.

Valvontasuunnitelman mukaisilla määräaikaisilla tarkastuksilla ilmoitusvelvollisissa kohteissa kiinnitetään erityistä huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen ja rakenteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin.

3.2.2 Öljylämmityslaitteistot

Käyttöön otettaville tai olennaisesti muutettaville öljylämmityslaitteistoille suoritetaan pelastusviranomaisen toimesta 3 kk:n kuluessa laitteiston käyttöönotosta tarkastus, kun varastoitava öljymäärä on alle 10 tonnia. Mikäli varastoitava öljymäärä on suurempi, käsitellään laitteisto kohdan 3.2.1 mukaisesti (päätos ja tarkastus). Kohteiden jatkuva valvonta suoritetaan määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä sekä tarvittaessa kohdan 3.1.3 mukaisilla ylimääräisillä palotarkastuksilla.

3.2.3 Öljysäiliöiden valvonta

Öljysäiliöiden kunnan valvontaa sekä säiliöille tehtävien tarkastusten ja muiden toimenpiteiden valvontaa suoritetaan sekä palotarkastusten yhteydessä että pelastuslaitokselle toimitettavien tarkastuspöytäkirjojen perusteella. Tiedot tarkastuksista ja muista toimenpiteistä kirjataan valvontarekisteriin. Valvonnassa tehdään yhteistyötä kuntien ympäristöviranomaisten ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY -keskus)

kanssa. Erityistä huomiota kiinnitetään kuntien öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmissa määritellyillä tärkeillä pohjavesialueilla sijaitseviin öljysäiliöihin.

3.2.4 Pyrotekniset tuotteet

Pelastusviranomaisen valvoo kemikaaliturvallisuuslain perusteella ilotulitteiden ja muiden pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä sekä tuotteiden luovutusta yksityiseen kulutukseen.

Valvontaan liittyen pelastuslaitos käsittelee yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä kemikaaliturvallisuuslain nojalla tehdyt ilmoitukset ja tekee tarvittavat päätökset ja asettaa tarvittavat ehdot ao. säädösten mukaisesti.

Kemikaaliturvallisuuslain 64 §:n mukaan pelastusviranomaisen on valvottava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin pyroteknisten tuotteiden kaupan varastoinnin teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimuksenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että varastointi on säännösten ja pelastusviranomaisen päätöksen mukaista.

Pirkanmaan pelastuslaitoksen alueella em. valvonta suoritetaan kaikissa myyntipisteissä tuotteiden pääasiallisena myyntikautena 27.12. – 31.12., sekä tarvittavilta osin elokuun loppupuolella ns. Venetsialaisten alla.

3.2.5 Ilotulitteiden yksityinen käyttö

Ilotulitteiden käytöstä tulee ilmoittaa etukäteen pelastusviranomaiselle muuna aikana kuin 31.12. klo 18.00 - 1.1. klo 02.00 ja alueen pelastusviranomaisen mahdollisesti erikseen päättämänä aikana. Ilmoitus tulee tehdä vähintään viisi vuorokautta ennen ilotulitteiden käyttämistä.

Pelastusviranomaisen käsittelee ilmoitukset viivytyksettä ja tekee tarvittaessa päätöksen, jossa asettaa tarpeellisia ehtoja tai kieltää käytön, jos siitä aiheutuu erityistä vaaraa.

3.2.6 Erikoistehosteet

Räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja saa käyttää erikoistehosteena kokoontumislaisissa tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, jos siitä on tehty ilmoitus pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä.

Pelastusviranomaisen käsittelee saapuneet ilmoitukset viivytyksettä, sekä määrää tarvittaessa tehosteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja tai kieltää käytön, jos siitä katsotaan aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahingon vaaraa.

Erikoistehosteiden käyttöä valvotaan ylimääräisillä palotarkastuksilla, jotka suoritetaan käyttöpaikoille ennen yleisötilaisuuden alkua ja tarvittaessa tilaisuuden aikana.

4 Asiakirjavalvonta

4.1 Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta

Pirkanmaan pelastuslaitos valvoo pelastuslain 19 §:ssä tarkoitettujen poistumisturvallisuusselvitysten laatimista ja niiden edellyttämien toimenpiteiden toteutumista palotarkastusten yhteydessä sekä erillisellä kohdekohtaisella seurannalla. Pelastusviranomainen antaa tarvittaessa neuvontaa poistumisturvallisuusselvityksen laadinnasta vastaavalle toiminnanharjoittajalle tai palvelu- ja tukiasumisesta vastaavalle taholle.

Pelastusviranomainen arvioi saamansa poistumisturvallisuusselvityksen perusteella kohteen poistumisturvallisuuden ja mahdollisen suunnitelman poistumisturvallisuuden parantamiseksi sekä antaa tarvittaessa näitä koskevan toteuttamismääräyksen pelastuslain säädösten mukaisesti.

4.2. Pelastussuunnitelmien valvonta

4.2.1 Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmat

Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmia valvotaan ensisijaisesti kohteisiin suoritettavien palotarkastusten yhteydessä. Pelastussuunnitelman sisältöä valvotaan erityisesti, jos tarkastuksella havaitaan tarpeita suunnittelun ohjauksesta tai puutteita suunnitelmassa ja sen riskien arvioinnissa, turvallisuusjärjestelyjen kuvauksessa, henkilöstön koulutuksessa tai muussa keskeisessä asiassa. Pelastussuunnitelmiin liittyvää ohjausta ja neuvontaa annetaan ja valvontaa toteutetaan myös muulloin kuin palotarkastusten yhteydessä valvontakohteen aloitteesta tai muusta erityisestä syystä.

4.2.2 Yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmat

Pelastusviranomainen arvioi sille toimitetun yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman ja turvallisuusjärjestelyt pelastuslain 16 §:n mukaisesti ja palauttaa suunnitelman tarvittaessa täydennettäväksi. Yleisötilaisuuteen suoritetaan lisäksi tarvittaessa ylimääräinen palotarkastus (yleisötilaisuuden palotarkastus). Pelastuslaitokselle toimitetusta yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmasta ja tehdyistä havainnoista ilmoitetaan tarvittaessa poliisille, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä terveysturvallisuudelle.

4.3 Muu asiakirjavalvonta

4.3.1 Huolto- ja kunnossapito ym. asiakirjat

Pelastusviranomaiselle toimitettaviin asiakirjoihin liittyvää valvontaa ovat mm. sähkötarkastuspöytäkirjojen, räjähdysvaarallisuusasiakirjojen, ilmanvaihdon puhdistuspöytäkirjojen, öljysäiliöiden tarkastuspöytäkirjojen, väestönsuojan määräaikaistarkastusten dokumenttien sekä savunpoistolaitteistojen huolto-/tarkastusdokumenttien valvonta. Em. asiakirjoja

toimitetaan pelastuslaitokselle suoraan huolto- ja tarkastusliikkeiltä, sekä valvontakohteista, jos asiakirja ei ole ollut nähtävissä tarkastuksella. Kohteen palotarkastaja kirjaa toimenpiteen tiedot palotarkastusohjelmaan ja valvoo tarpeen mukaan, että pöytäkirjoissa mahdollisesti mainitut puutteet korjataan. Tarvittaessa suoritetaan ylimääräinen palotarkastus.

4.3.2 Nuohoojien vikailmoitukset

Nuohoojilla on velvollisuus ilmoittaa tulisijoissa, savuhormeissa ja kattoturvarusteissa havaitsemistaan vioista ja puutteista pelastusviranomaiselle. Pelastusviranomaisen käsittelee saamansa ilmoitukset ja antaa rakennuksen tai muun kohteen omistajalle tai haltijalle tarvittaessa korjausmääräyksen. Ilmoitus kirjataan Merlot Palotarkastus -valvonta ohjelmistoon.

5 Valvontayhteistyö muiden viranomaisten ja tahojen kanssa

Pirkanmaan pelastuslaitos toimii valvontatoiminnassa yhteistyössä muiden viranomaisten ja tahojen kanssa seuraavassa esitettävien periaatteiden mukaisesti:

- Ilmeinen palovaara tai muu onnettomuusriski (Pelastuslaki 379/2011 42.2 §)

Jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee pelastuslain 42 § 2 mom. mukaan mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 § 2 mom. tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Ilmoitus pelastusviranomaiselle tehdään puhelimitse, pelastuslaitoksen verkkosivujen lomakkeen kautta tai muulla tavoin. Pelastuslaitos käsittelee saadut ilmoitukset ja suorittaa tarvittavat valvontakäynnit kulloinkin tilanne huomioiden mahdollisimman pikaisesti.

- Kuntien sosiaali- ja terveystoimintaviranomaiset

Vanhusten palvelurakennemuutoksen synnyttämät kotona asumiseen liittyvät paloturvallisuusriskit on pelastusala tunnustettu yhdeksi tärkeimmistä toimenpiteistä vaativista nykyhetken ja lähitulevaisuuden haasteista. Pelastuslaitos suorittaa yhteistyössä kuntien viranomaisten kanssa kohdekäyntejä, joilla pyritään varmistamaan turvallisuusnäkökohtien riittävä huomioiminen asumisjärjestelyissä.

- Kuntien kaavoitus- ja rakennusvalvontaviranomaiset

Pelastusviranomaisen osallistuu Pirkanmaalla asiantuntijana maankäytön ja rakentamisen ohjaukseen. Tässä tarkoituksessa annetaan kuntakohtaisesti sovittujen menettelytapojen mukaisesti lausuntoja kaavoitukseen ja rakennuslupakäsittelyyn liittyvissä asioissa, osallistutaan tarvittaessa näitä koskeviin neuvotteluihin sekä ohjataan suunnittelijoita, rakentajia ja muita tahoja palo- ja henkilöturvallisuuskysymyksissä ja väestönsuojelussa. Pelastusviranomaisen osallistuu lisäksi rakentamiseen liittyviin katselmuksiin kohdassa 3.1.1 esitettävien periaatteiden mukaisesti (erityinen palotarkastus).

- Kuntien ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysviranomaiset

Tässä kohdassa tarkoitetaan seuraavia ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysviranomaisten valvonta-alueita: ympäristönsuojelu, elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, ja kemikaalivalvonta. Pelastusviranomaisen toimii yhteistyössä em. tahojen kanssa kuntakohtaisten käytäntöjen ja tarpeen mukaan, esim.: öljysäiliöiden kunnon valvontaan, majoitus- ja ravitsemisliikkeiden aloittamiseen tai muutoksiin, ympäristöluvalliin valvontakohteisiin ja asuinolojen tarkastamiseen liittyen. Yhteistoiminnassa huomioidaan kunkin tahon laatimat valvontasuunnitelmat ja valtakunnalliset valvontatavoitteet. Yhteistarkastuksia ja valvontaprojekteja toteutetaan resurssien puitteissa.

o ELY –keskukset

Pelastuslaitos tekee valvontaan liittyvää yhteistyötä Pirkanmaan ELY –keskuksen ympäristönsuojelu ja luonnonvarat -vastuualueen kanssa. Yhteistoiminta painottuu vesien ja maaperän suojeluun liittyviin kysymyksiin (polttoaineiden ja muiden ympäristölle vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi) sekä maatalouden tuettuun rakentamiseen ja ympäristölupiin. Yhteistarkastuksia ja tietojen vaihtoa suoritetaan tarpeen mukaan. Lisäksi tuotetaan yhteistyössä (myös muiden tahojen kanssa) opastavaa materiaalia valvontakohdeiden käyttöön. Patoturvallisuuskysymyksissä toimitaan yhteistyössä Hämeen ELY –keskuksen kanssa (lausunnot ja tarkastukset).

o Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomainen

Pelastuslaitoksella on valvontaan liittyvää yhteistyötä aluehallintoviranomaisen peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen sekä työsuojelun vastuualueen kanssa. Pelastuslaitos antaa pyydettäessä lausunnon aluehallintovirastolle sosiaali- ja terveystyöpalveluja tuottavien kohteiden henkilö- ja paloturvallisuusjärjestelyistä. Työsuojeluviranomaisen kanssa suoritetaan tarvittaessa yhteistarkastuksia.

o Turvallisuus ja kemikaalivirasto Tukes

Pelastusviranomainen (palotarkastaja ja/tai palomestari) osallistuu Tukesin pitämiin kemikaalikohteiden määräaikaistarkastuksiin. Lisäksi järjestetään yhdessä toiminnanharjoittajien kanssa erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta annetussa sisäasiainministeriön asetuksessa (406/2011) tarkoitettuja harjoituksia, joissa osaltaan valvotaan myös kohteiden omatoimisen varautumisen tasoa. Pyydettäessä annetaan lausuntoja laitosten sisäisistä pelastussuunnitelmista ym. asiakirjoista.

Pelastuslaitoksen viranhaltijat konsultoivat Tukesin asiantuntijoita tarpeen mukaan kemikaalien ja kaasujen teolliseen käsittelyyn, räjähteisiin ja ilotulitteisiin, pelastustoimen laitteisiin, painelaitteisiin, rakennustuotteisiin ym. Tukesin toimialaan liittyvissä valvontakysymyksissä. Pelastustoimen laitetta, asennusliikettä tai tarkastuslaitosta koskeva pelastustoimen laitelain edellyttämä ilmoitus Tukeisiin tehdään tarvittaessa.

Yleisötilaisuuksien tai muun valvonnan yhteydessä havaituista kuluttajaturvallisuuteen liittyvistä puutteista ilmoitetaan ao. viranomaiselle Tukeisiin. Lisäksi tehdään valvonnallista yhteistyötä aktiivisten kuluttajapalvelujen valvonnassa valtakunnallisten suuntaviivojen mukaisesti.

o Sisä-Suomen poliisilaitos

Pelastuslaitos toimii yhteistyössä poliisin kanssa suurten yleisötapahtumien turvallisuuden ennakkosuunnittelussa ja tapahtumien järjestäjien pelastus-/turvallisuussuunnittelun ohjaamisessa. Ennen tapahtumien alkamista suoritetaan tapahtumatarkastus (viranomaistarkastus) tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Viranomaisyhteistyötä tehdään myös ilotulitusnäytösten sekä ilotulitteiden myymälävarastojen valvonnassa, sekä

tarpeen mukaan anniskeluravintoloiden henkilöturvallisuuden valvonnassa ja oppilaitosten turvallisuus-/pelastussuunnittelun ohjaamisessa. Pelastusviranomaisen pyytää lisäksi tarvittaessa virka-apua poliisilta, jos se on tarpeen palotarkastuksen tai muun valvontatehtävän suorittamiseksi.

o Hätäkeskus

Pirkanmaa kuuluu Porin hätäkeskuksen alueeseen. Pelastuslaitos tekee valvontatoimintaan liittyvää yhteistyötä hätäkeskuksen kanssa pääasiassa hätäkeskukseen liitetyjä ja liitettäviä paloilmoitin- ja sammutuslaitteita koskien. Laitteiston liittäminen tai pois kytkeminen edellyttää pelastusviranomaisen hyväksynnän. Pelastusviranomaisen voi lisäksi tiedustella tarvittaessa hätäkeskukselta yksittäisten paloilmoitinlaitteiden kuukausikokeilujen lokitietoja.

o Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi) ja Liikennevirasto

Tampereen Viinikan järjestelyratapiha on Liikenteen turvallisuusviraston nimeämä vaarallisten aineiden kuljetusten ratapiha, jonka turvallisuutta se myös valvoo. Rautatierakenteista vastaa Liikennevirasto. Pelastuslaitos osallistuu ratapihalle suoritettaviin valvontatarkastuksiin sekä antaa pyydettyä asiantuntija-apua ratapihan turvallisuutta koskevilla kysymyksillä.

Pelastuslaitos toimii yhteistyössä liikenneviraston kanssa myös Tampereelle vuonna 2016 valmistuneen Rantaväylän ajoneuvoliikennetunnelin valvontaan liittyvissä kysymyksissä.

o Paloilmoitin- ja sammutuslaitteistojen tarkastuslaitokset

Turvallisuus ja kemikaalivirasto Tukesilta valtuutuksen saaneet tarkastuslaitokset suorittavat automaattisille paloilmittimille ja automaattisille sammutuslaitteistoille käyttöönotto- ja määräaikaistarkastuksia. Pelastusviranomaisen osallistuu tarkastuslaitoksien suorittamiin tarkastuksiin mahdollisuuksiensa mukaan. Pelastusviranomaisen valvoo tarkastuslaitosten suorittamien tarkastusten puutteiden korjaamista määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä ja vakavien puutteiden osalta tarvittaessa myös ylimääräisillä palotarkastuksilla.

6 Valvonnan resurssit

Valvontatoiminta on yksi keskeisistä pelastuslaitoksen tehtävistä ja sen toteuttamiseen osallistuu osaltaan kaikki henkilöstöryhmät. Arvio valvontasuunnitelmassa esitettyjen valvontatehtävien edellyttämistä henkilöresursseista henkilötyövuosina (htv) on esitetty seuraavassa taulukossa.

Valvontatehtävä	Arvio suoritelmäärästä v. 2018	Arvio htv tarpeesta
Määräaikaiset palotarkastukset		
Yritys- ja laitoskohteet	2445	7
Pelastussuunnitteluvolliset asuinrakennukset sekä asuin- ja lii- kerakennukset	1170	2,5
Pelastussuunnitteluvolliset asuinrakennukset, omavalvonta	400	0,5
Pientalot ja vapaa-ajan asuinra- kennukset, omavalvonta	14000	2
Pientalot ja vapaa-ajan asuinra- kennukset, palotarkastukset	3000	2
Jälkivalvonta		
Yritys- ja laitoskohteet	500	1
Asuinrakennukset	750	0,5
Erityiset palotarkastukset	400	1,5
Ylimääräiset palotarkastukset	450	1
Kemikaaliturvallisuuslain mukainen val- vonta	250	2
Asiakirjavalvonta (ei omavalvonta)	600	0,5
Viranomaisyhteistyö ja asiantuntijateh- tävät		8,5
Yhteensä	24051	29

7 Valvonnan seuranta

Pirkanmaan pelastuslaitoksella on käytössä Merlot Palotarkastus –ohjelmisto, jolla ylläpidetään valvonnan toteuttamisen, seurannan ja kehittämisen kannalta tarpeellista valvontarekisteriä. Rekisteriin kirjataan valvonnan kannalta olennaiset tiedot valvontakohteista sekä valvontakohteisiin suoritettavat toimenpiteet.

Valvonnan toteutumista arvioidaan valvontarekisteristä saatavien tilastojen perusteella kuukausittain (laajennettu johtoryhmä). Valvonnan vaikuttavuuden kehittymistä seurataan arvioivan palotarkastuksen riskiluvun kehitystä seuraamalla sekä pelastustoimen Pronto -tietokannan mittareilla.

8 Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen

Valvontasuunnitelma on julkinen. Valvontasuunnitelma on julkisesti nähtävissä Pirkanmaan pelastuslaitoksen internet –sivuilla.

Valvontasuunnitelma toimitetaan tiedoksi Pirkanmaan kuntiin, aluehallintovirastolle sekä yhteistyöviranomaisille.

Liite 1.

Arvio vuonna 2018 suoritettavista määräaikaisista palotarkastuksista

Kohde	Kohteita yhteensä [lkm]	Vuonna 2018 tarkastettavat kohteet [lkm]
Yritys- ja laitoskohteet (A1-A6)		
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet	706	325
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	558	310
A3 Kokoon-tumis- ja liiketilat	1997	540
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	2723	830
A5 Maatalousrakennukset	1139	200
A6 Muut rakennukset	899	240
Yhteensä	8022	2445
Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennukset		
Asuin- ja liikerakennukset	278	70
Pelastussuunnitteluvolliset	7300	1100
Pelastussuunnitteluvolliset, omavalvonta		400
Pientalot, omavalvonta	97000	14000
Vapaa-ajan rakennukset, omavalvonta	35000	1800
Yhteensä	139400	19815

Liite 2. Valvontakohteiden periaatteelliset valvontavälit

Yritys- ja laitospöytäryhmien periaatteelliset tarkastusvälit (taulukot A1-A6) on määrittänyt valvontasuunnitelmatyöryhmä pelastuslaitosten edustajista kootun työryhmän esityksen perusteella. Pirkanmaan pelastuslaitos on tarkentanut määrävälejä kohdassa 2.2. todetuilla periaatteilla, sekä laajentamalla liukuma muutamiin luokkien osalta. Taulukon harmaa palkki osoittaa minimi- ja maksimitarkastusvälit, ohjeellinen tarkastusväli on tarkastusväliä kuvaavalla lukuarvolla. Kohde voi kuulua useaan ryhmään, esim. varastorakennuksiin taulukossa A4 ja Seveso-kohteisiin taulukossa A6, sekä sisältää useita erityyppisiä käyttötapoja. Tällöin valvontavälin lähtökohtana käytetään pienemmän tarkastusvälin antavaa taulukkoa.

Pääkäyttötavaltaan asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten periaatteelliset valvontavälit esitetään vastaavasti liitetäulukossa B1.

Tarkastusvälin muuttaminen tapauskohtaisesti

Tarkastusväliä voidaan pidentää tai lyhentää lähtökohtaisesta tarkastusvälistä tapauskohtaisesti. Tarkastusvälin muuttamisen perusteena voivat olla mm. seuraavat seikat:

Arvioivan palotarkastuksen riskiluku

- o Riskiluku $< 2,5 \Rightarrow$ tarkastusväliä tihennetään alkuperäisestä yhdellä aikaluokalla, ei kuitenkaan alle 12 kk:n.
- o Riskiluku $> 3,5$ ja yksikään osatekijä ei ole $< 3 \Rightarrow$ tarkastusväliä harvennetaan alkuperäisestä yhdellä aikaluokalla.

Uhatut arvot ja poikkeukselliset riskit

- o Kohteen laajuus ja geometrinen monimutkaisuus (operatiivisesti haasteelliset kohteet, monimutkainen paloturvallisuustekniikka).
- o YTS-kohteet, yhteiskunnallisesti merkittävät kohteet, kunnan toiminnan kannalta kriittiset kohteet
- o Teollisuuden tuotannon toimiala ja palovaarallisuusluokka
- o Poikkeuksellinen henkilömäärä
- o Poikkeuksellisen suuret kulttuuri- tai ympäristöarvot
- o Ympäristön toiminta, esim. Seveso-kohteen ympärillä sijaitsevat kohteet. Otettava huomioon myös ympäristön riskien muuttuminen.
- o Poikkeuksellisessa ympäristössä sijaitsevat kohteet (esim. tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevat vaarallisten aineiden kohteet).
- o Poistumisturvallisuusselvitys ja sen havainnot, toimintaympäristön muutokset
- o Poikkeuksellinen saavutettavuus, palokunnan vaste, toimintavalmiusaika
- o Riskeiltään tavanomaista selvästi vähäisempi kohde edellisten mukaan arvioituna

Tapahuneet onnettomuudet tai vastaavat

- o Useita viranomaiskäyntejä, poikkeamia, onnettomuuksia, läheltä piti -tilanteita samassa kohteessa
- o Toistuvat erheelliset paloilmoitukset

Liitetaulukko A1. Ympärivuorokautisessa käytössä olevien kohteiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennusluokitus 1994	Merlot-palotarkastus kohdetyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Keskussairaalat ¹⁾ , muut sairaalat ²⁾	211, 213	A100		12						
Terveyskeskusten vuodeosastot	214	A105		12						
Terveydenhuollon erityislaitokset ³⁾ , muut terveydenhuoltorakennukset (vain päiväkäyttö) ⁴⁾	215, 219	A110			24 ³⁾		48 ⁴⁾			
Vanhainkodit ⁵⁾ , kehitysvammaisten hoitolaitokset ⁵⁾ , muut huoltolaitosrakennukset ⁶⁾	221, 223, 229	A115		12						
Palvelutalot ⁷⁾⁸⁾	039, 131	A120		12 ⁹⁾		36 ⁹⁾				
Tuettu asuminen ¹⁰⁾ ja muut vastaavat poistumisturvallisuusselvityskohteet ⁵⁾	-	A125			24					
Muut sosiaalitoimen rakennukset ¹¹⁾ (päiväkäyttö)	239	A126				36				
Lasten- ja koulukodit ¹²⁾ , ensi- ja turvakodit, ympärivuorokautiset päiväkodit	222, 231	A130			24					
Vankilat	241	A131		12		36 ¹³⁾				
Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitustiikerakennukset ¹⁴⁾	121, 123, 129	A135	6	12	24					
Vuokrattavat lomamökit ja -osakkeet ¹⁵⁾	124	A140					48		96	
Leirintäalueet		A141					48			
Asuntolat ¹⁶⁾ , muut asuntolarakennukset ¹⁷⁾	131, 139	A145				36 ¹⁸⁾		60		

- 1) Yliopistolliset ja muut keskussairaalat.
- 2) Mielisairaalat, alue-, paikallis-, ja laitossairaalat yms., sekä keskusparantolat.
- 3) Sairaiden tai vammaisten kuntoutukseen keskittyneet kuntoutuslaitokset, toiminta 24/7.
- 4) Lääkäriasemat, neuvola- ja hammashoito, terveys- ja mielenterveysasemat, eläinsairaalat, pieneläinklinikat, laboratorio- ja tutkimusrakennukset.
- 5) Perhehoitokodit: Kts. liitetaulukko B1.
- 6) Päihteiden väärinkäyttäjien hoitolaitokset, invalidien erityishoitolaitokset.
- 7) Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Tehostetussa palveluasumisessa palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti.
- 8) Senioritalot ja vastaavat: Kts. liitetaulukko B1.
- 9) Sprinklaamattomien valvontaväli 12 kk, sprinklattujen 36 kk.
- 10) Asumista tuetaan sosiaaliohjauksella ja muilla sosiaalipalveluilla, esim. mt-kuntoutajat.

- 11) Suojatyörakennukset, vammaisten ja vanhusten palvelukeskukset, päihdehuollon rakennukset yms. päiväkäyttöiset tilat.
- 12) Ammatilliset perhekodit (AVI:n lupa): kohdetyyppi 054, perhehoitokodit. Perusvalvontaväli 36 kk.
- 13) Avovankilat.
- 14) Yleensä 24 kk. Turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset kuitenkin 12 kk. Jos tilapäinen kohde ei täytä kaikkia RakMk säännöksiä, valvontaväli on 6 kk.
- 15) Pääasiallisesti liiketoiminnalliseen tarkoitukseen käytettävät lomamökit ja vapaa-ajan asunnot. Lomakylät ja vastaavat 48 kk, yksittäiset mökit 96 kk.
- 16) Rakennukset, joita ei rakennusteknisesti voida lukea asuinrakennuksiin, eivät mm. sisällä varsinaisia asuntoja vaan yleensä vain asuinhuoneita. Tällaisia voivat olla asuntolat, vanhusten palvelutalot, asuntolahotellit jne..
- 17) Yhtiöiden, järjestöjen yms. vapaa-ajanviettopaikkojen ja koulutustilojen yhteydessä olevat majoitusrakennukset, parakkimajoitusrakennukset jne.
- 18) Hevos- ja marjatilojen kausiluontoinen majoitustoiminta.

Liitetaulukko A2. Opetusrakennusten ja päiväkotien palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Raken- nus-luoki- tus 1994	Merlot-palo- tarkastus kohdetyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Päiväkoti	231	A200								
alle 25 paikkaa								60		
25 - 100 paikkaa						36				
yli 100 paikkaa				24						
Yleissivistävät oppilaitokset	511	A205		12		36 ¹⁾				
Keskiasteen oppilaitokset	521	A210			24					
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	531, 532	A215			24					
Muut opetusrakennukset mm. kansanopistot yms.	541, 549	A220						60		

1) Alle 100 oppilaan koulut

Liitetaulukko A3. Kokoontumis- ja liiketilojen palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus-luokitus 1994	Merlot-palotarkastus kohdetyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]		
Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset alle 400 m ² ¹⁾ 400-2 499 m ² 2 500- 9 999 m ² 10 000 m ² tai enemmän	111, 112, 119 111, 112, 119 111, 112, 119 111, 112, 119	A300										
											120	
								48				
					24							
				12								
Anniskeluravintolat alle 50 asiakaspaikkaa 50 - 500 asiakaspaikkaa yli 500 asiakaspaikkaa	141 141 141	A305										
									96			
						36						
			12									
Ruokaravintolat ^{2) 3)}		A310				36				120		
Teatteri- ja konserttirakennukset paikkaluku yli 300 paikkaluku korkeintaan 300	311, 312	A315										
				12								
							48					
Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset Kirjastot ja museot Näyttelyhallit	322, 323, 324	A320										
					24 ⁴⁾		60					
					24		48 ⁵⁾					
Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset	341, 342, 349	A325					48					
Muut kokoontumisrakennukset, kuten seura- ja kerhorakennukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset	331, 351, 352, 353, 354, 359, 369	A330		12 ⁶⁾		36 ⁶⁾		60 ⁶⁾				
Liikenteen rakennukset lentoterminaalit ja maanalaiset liikenneasemat muut liikenteen rakennukset ⁷⁾	161, 162, 163, 164, 169 161 162, 163, 164, 169	A335										
				12								
					24			60				

1) Varsinaisen myymälän pinta-ala.

2) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- tai päivällisruokailuun.

3) Osana muuta rakennusta sijaitseva rasvakeittimellä varustettu pikaruokaravintola tiheentää rakennuksen ohjeellisen valvontaväli 36 kk:n. Kohdetyyppi valitaan rakennuksen pääasiallisen käyttötavan mukaan. Erilliset grillikioskit ja vastaavat 120 kk.

4) Museot, joiden vuosittainen kävijämäärä on yli 50 000 hlöä vuodessa.

5) Kerrosala enintään 1500 m².

6) Suurin sallittu henkilömäärä >5000 hlöä => 12 kk; 500-5000 hlöä => 36 kk; < 500 hlöä 60 kk.

7) Esim. maanalaiset pysäköintilaitokset, ei yksittäiset autokatokset. Oletettuun palonkehitykseen perustuvalla mitoituksella suunnitellut kohteet 24 kk.

Liitetaulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennusluokitus 1994	Merlot-palotarkastus kohdetyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Energiantuotannon rakennukset alle 1 000 m2 1 000 m2 tai enemmän	611, 613+	A400						60		
					24					
Infrastruktuurin kannalta merkittävät ¹⁾		A405		12						
Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset ²⁾ alle 1500 m2 1500-4 999 m2 yli 5 000 m2	691, 699	A410						60		
					24					
				12						
Teollisuus- ja pienteollisuustalot ²⁾ alle 1 500 m2 1 500 m2 tai enemmän	692+	A415								120
					24					
Varastorakennukset ²⁾ alle 1 500 m2 1 500-9 999 m2 10 000 m2 tai enemmän	711, 712, 719	A420								120
							48			
					24					

- 1) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. Myös YTS-kohteet, esim. Huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot jne.
- 2) RakMk E2 mukainen palovaarallisuusluokka otettava huomioon. Kts. myös liitetaulukko A6 / palo- ja räjähdysvaaralliset tilat, Seveso-kohteet ja vastaavat.

Liitetaulukko A5. Maatalousrakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	Merlot-palo- tarkastus kohdetyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	18 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Kohteella on aluehallintoviranomaisen ympäristölupa	811	A500		12 ³⁾		24 ²⁾	36 ¹⁾				
Kohteella on kunnan ympäristölupa	811, 819	A505							60		
Erilliset viljankuivaamorakennukset ⁴⁾	891	A510					36		60		
Muut maataloustuotantorakennukset ⁵⁾	819, 892, 893, 899	A520	Tapauskohtainen harkinta								

- 1) Kanalat, broilerkasvattamot, lihakarjarakennukset ja pihattonavetat, joissa ei ole yläpohjan onteloa.
- 2) Sikalat ja muut kuin edellä todetut eläinsuojarakennukset.
- 3) Tapauskohtaisen harkinnan perusteella, esim. poikkeuksellisen suuri tuotantoyksikkö.
- 4) Jos kohde ei ole osa aluehallintoviranomaisen tai kunnan ympäristölupaan liittyvää toimintaa, vaan esim. kyläyhteisön yhteinen viljankuivaamo, tarkastusvälin lähtökohta on 36 kk. Yksittäisen viljelijän käytössä olevan pienen viljankuivaamon tarkastusvälin lähtökohta on 60 kk. Käyttöaste tiuhentaa tai harventaa tarkastusväliä. Valvonta suoritetaan pääosin omavalvontana.
- 5) Yritysmuotoiset ravi- ja ratsastustallit (ei ympäristölupaa) ilman majoitustoimintaa, valvontaväli 60 kk. Kohteet, joissa on katsomollinen maneesi, luokitellaan luokkaan A330, valvontaväli henkilömäärän mukaan. Majoitustoimintaa harjoittavat ravi- ja ratsastustallit luokitellaan luokkaan A145, valvontaväli 36 kk. Marjatilat, joissa harjoitetaan poimijoiden kausiluontoista majoittamista, luokitellaan luokkaan A145, valvontaväli 36 kk. Muut marjatilat rinnastetaan asuinrakennuksiin, valvontaväli 60 kk. Muiden maataloustuotantorakennusten (kasvihuoneet, turkistarhat, muut maa- ja metsä- ja kalatalouden rakennukset) tarkastusväli määritellään tapauskohtaisesti.

Liitetaulukko A6. Muiden rakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennusluokitus 1994	Merlot-palotarkastus kohde-tyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Toimistot ja työpaikatilat	151 +	A600								120
Palo- ja pelastustoimen rakennukset	721, 722, 729	A605						60		
Rakennus ei kuulu mihinkään muuhun ryhmään, mutta on varustettu automaattisella paloilmoitimella ¹⁾		A610						60		
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat jakeluasemat, esim. liikennemyymälät kylmät jakeluasemat		A615 ²⁾			24					
		A616			24					
		A617				36				
Seveso-kohteet ja muut vastaavat turvallisuusselvityslaitos toimintaperiaatelaitos lupalaitos ilmoituslaitos kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten aineiden kentät, maaliikenteen logistikkakeskukset ³⁾ räjähdevarastot ⁴⁾		A620		12						
				12						
					24					
						36				
				12						
					24				60	
Turvetuotantoalueet ⁵⁾		A625		12		36				
Kulttuurihistoriallinen rakennus Haag -listan rakennukset ⁶⁾ muut kohteet ⁷⁾		A630								
				12	24	36	48			
								60		
Muut rakennukset ja kohteet ⁸⁾	999	A635	Tapauskohtainen harkinta							

1) Esim. automaattisella paloilmoitimella varustetut autohallit.

2) Muut kuin jakeluasemat.

3) Trafi on määritellyt kemikaaliratapihat. Logistikkakeskusten ja -maaliikenneterminaalien tarkastusväliä määriteltäessä on huomioitava ainakin toiminnan laajuus ja mahdollisten vaarallisten aineiden osuus tavaravirrasta.

4) Tukes luvanvaraiset 60 kk, turvallisuusselvitysvolliset 24 kk

5) SM:n julkaisun 31/2012 luokitus ja varautumisen taso, sekä tuotantoalueiden pinta-ala vaikuttavat valvontaväliin. Alle 40 ha tuotantoalueiden perusvalvontaväli 36 kk, vähintään 40 ha tuotantoalueiden 12 kk.

6) Kansallista kulttuuriomaisuutta edustavat rakennus- ja kokoelmakohteet, jotka on nimetty Haagin yleissopimuksen mukaisessa toistaiseksi vahvistamattomassa kulttuuriomaisuuden luettelossa (ensisijainen verrattuna A3 taulukon ohjeellisiin valvontaväleihin). Luetteloa ei toistaiseksi ole saatavissa Museovirastosta.

7) Kulttuurihistorialliset rakennus- ja kokoelmakohteet, joiden valvontaväliä ei ole määritelty muissa luokissa, esim. Museoviraston rakennusperintökisterin (<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteripor-taali/portti/default.aspx>) kohteet.

8) Edellisiin luokkiin kuulumattomat kohteet, kuten kaivokset, maanalainen rakentaminen, liikennetunnelit.

Liitetaulukko B1. Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten periaatteellinen valvontaväli

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennusluokitus 1994	Merlot-palotarkastus kohdetyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Asuin- ja liikerakennukset ¹⁾	039	B100		12	24	36	48	60		
Pelastussuunnitteluvolliset asuinrakennukset ²⁾	021, 022, 032, 039	051						60		
Eriyisryhmien asuinrakennukset ³⁾	011, 012, 013, 021, 022, 032, 039	053				36				
Perhehoitokodit ⁴⁾	011, 012, 013, 021, 022	054				36				
Pientalot	011, 012, 013	05						60		
Vapaa-ajan asuinrakennukset	04, 041	052								120

- 1) Pääkäyttötavaltaan asuinrakennus kuuluu tähän ryhmään, mikäli siinä on A1-A6 käyttötaluokkiin kuuluvia tiloja vähintään 10 % kerrosalasta. Perusvalvontaväli määräytyy rakennuksen A1-A6 luokkiin kuuluvien käyttötapojen määrävälillä perusteella, mutta on kuitenkin enintään 60 kk. Palotarkastusmaksujen osalta kohde rinnastetaan luokkiin A1-A6.
- 2) Jos rakennuksessa on A1-A6 luokkiin kuuluvia toimintoja, määräytyy rakennuksen valvontaväli ko. käyttötavan perusteella, jos se on tiheämpi kuin 60 kk.
- 3) Ryhmään kuuluu senioritalot ja vastaavat asuinrakennukset, joissa asukasvalinnan peruste on ikä tai muu ominaisuus, mutta kohteessa ei tarjota palveluja kohteessa toimivan palveluntuottajan/toiminnanharjoittajan toimesta (vrt. liitetaulukko A1).
- 4) Ryhmään kuuluu mm. ammatilliset perhekodit (AVI:n lupa) sekä vanhusten ja kehitysvammaisten ym. ryhmien perhehoitokodit.